

hold vedrørende denne Sag, som den højtærede Landbrugsminister synes ganske at have overset. I alt Fald blev de ikke berørt i Fremsettelsestalen. Forholdet er jo det, at Skatter, Takster, offentlige Byrder og Arbejdsudgifter i det hele taget under den nuværende Situation hviler med et uforholdsmæssigt og ganske ualmindelig højt Tryk paa alle Landbrug her i Landet, ogsaa paa Husmandsbrugene. De middelstore og de store Brug er ifølge Forholdenes Natur haardest ramt. Dette burde den højtærede Landbrugsminister have taget med i sine Betragtninger i Stedet for af de Prisbevægelser, der har fundet Sted, at lade sig forandle til at gaa ud fra, at de store og middelstore Landbrug i Virkeligheden ikke havde den samme Eksistensberettigelse, som de tidligere har haft. Paa det Omraade, jeg her har nævnt, skulde det synes at være en naturlig Opgave for den højtærede Landbrugsminister. Her er Plads for al den Energi og alt det Initiativ, som den højtærede Landbrugsminister ser sig i Stand til at udfolde. Jeg maa sige, at vi har indenfor Landbruget ikke rigtig faaet Øjnene op for, at den højtærede Landbrugsminister sætter al sin Kræft ind paa at fjerne disse Hindringer for en sund økonomisk Udvikling af Landbrugserhvervet. Tiden hertil er nu inde, ja, den er i Virkeligheden for længe inde, og jeg vil spørge den højtærede Landbrugsminister om, hvad han paa dette Punkt har udrettet, hvad han har foretaget sig, og hvad man kan vente, at han vil foretage sig i den nærmeste Fremtid paa dette overordentlig vigtige og betydningsfulde Omraade. Mit Parti hilser med Glæde en Udvikling, der fører til Oprettelse af nye selvstændige Brug, hvor Familien skaffer sig sit Underhold ved at arbejde for sig selv og paa sin egen Jord. Landbruget er et sundt Erhverv, baade for Sjæl og Krop; og for Samfundet som Helhed er det sundt og godt, at Kræfterne ikke spildes i Kampe om Arbejds løn og Arbejdstid og alt, hvad disse Kampe kan føre med sig. Venstre ønsker derfor heller ikke nogen Begrænsning af den naturlige Udstykning af Jorden, saadan som vi har set den foregaa i det sidste Slægtled her i Landet.

Saaledes som Lovforslaget her foreligger for det høje Landsting, er det i Virkeligheden ikke noget Udtryk for den højtærede Landbrugsministers og hans Partis Opfattelse af, hvordan man burde bære sig ad, hvordan hele Forholdet burde ordnes med Hensyn til Fremskaffelse af Jord. Det oprindelige Forslag har i det andet høje Ting faaet en mildnende Til sætning af

radikal Forsigtighed, der synes at være afpasset efter det radikale Partis politiske Interesser paa Landet; thi nogen egentlig saglig Begrundelse for det radikale Partis Krav om en højere Grænse for de Landbrugsejendomme, hvorfra der kan eksproprieres, synes ikke at kunne anføres. Men det er for øvrigt et Forhold, som den højtærede Landbrugsminister kan drøfte med det radikale Parti og dets Ordfører. Jeg har kun villet henlede Opmærksomheden paa, at for det radikale Parti er det ikke det principielle, det her drejer sig om; naar bare man kommer ind paa en passende Størrelsesgrænse, kan man godt indgaa paa Tanken om Ekspropriation. Men paa det afgørende Punkt, det, der angaar Ekspropriationen, er Forslaget af den Beskaffenhed, at man ikke kan paaregne Venstres Medvirken til dets Gennemførelse. Venstre vil vende sig imod Ekspropriation af Jord som Grundlag for en almindelig Jorderhvervelse til Udstykning. Om Lovforslagets Bestemmelser angaaende Køb af Jord kan vi forhandle, og under Hensyn hertil skal jeg ved Forhandlingens Slutning tillade mig at foreslaa, at Lovforslaget henvises til et Udvalg.

Venstre er imod Tvangserhvervelse af Jord til det angivne Formaal. Vi er imod det, først og fremmest, fordi det er ganske upaakrævet. Der er i Virkeligheden et stort og stigende Udbud af nøgen Jord til en rimelig Pris, og man kan derfor paa ingen Maade sige, at Almenvellet kræver Samfundets Indgrib her, saaledes som Grundlovens Forudsætning er, for at Tvangsaflævering af fast Ejendom skal kunne finde Sted. Men hertil kommer, at Prisen paa Jord i den fri Omsætning, alle Forhold ret beset, ligger lavere end før Verdenskrigen. Alle, der blot har en Smule Berøring med de økonomiske Forhold paa Landet — og dette maa formentlig gælde den højtærede Landbrugsminister —, vil jo vide, at det, der skaber Vanskelighederne for Oprettelsen af nye Brug, er Anskaffelsen af Bygninger, Besætning, Inventar og meget andet, som hører med til den moderne Landbrugsbedrift.

Dersom man nu tænkte sig Lovforslaget gennemført, hvad vilde Virkningerne saa blive for den Udvikling, vort Landbrug har haft, og den Udvikling, som det forhaabentlig ogsaa i Fremtiden vil faa, med Hensyn til den særlige Driftsform, som er karakteristisk for dansk Landbrug? Ja, det er udenfor al Tvivl, at Ekspropriationen af Jord vil virke dræbende for den sunde Foretagsomhed indenfor Land-